Ulkoasiainvaliokunta

Keskiviikko 24.11.2021 klo 11.00—12.50

Läsnä
puheenjohtaja Mika Niikko ps
varapuheenjohtaja Erkki Tuomioja sd (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Inka Hopsu vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12) (9 osittain)
jäsen Saara Hyrkkö vihr (8, 9, 10, 11, 12) (7 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Johannes Koskinen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12) (7 osittain)
jäsen Jaana Pelkonen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Kristiina Salonen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Jussi Saramo vas
jäsen Mikko Savola kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12) (7, 8 osittain)
jäsen Ville Tavio ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Elina Valtonen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)
jäsen Matti Vanhanen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12) (9 osittain)
jäsen Anne-Mari Virolainen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12) (7, 9 osittain)
varajäsen Sakari Puisto ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: Komission laajentumispaketti 2021: yleinen osuus ja maakohtaiset arviot

Valtioneuvoston E-selvitys E 117/2021 vp
Liiteasiakirja Komission laajentumispaketti 2021: yleinen osuus ja maakohtaiset arviot

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Valiokunta päätti, ettei asian E 117/2021 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Maailman kauppajärjestön useanvälisistä neuvotteluista palveluiden kotimaisen sääntelyn sääntöjä koskeviksi määräyksiksi

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 65/2021 vp

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (EU) yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 978/2012 kumoamisesta (GSP-järjestelmän uudistaminen)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 66/2021 vp

Asia on saapunut ulkoasiainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

6. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilirajamekanismista (hiilirajamekanismi, CBAM)

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 57/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoministeriön muistio 15.11.2021; A 6

Merkittiin saapuneeksi valtiovarainministeriön muistio 17.11.2021; B 6

Ei kuulla enempiä asiantuntijoita

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Ulkoasiainvaliokunta ilmoittaa, että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen seuraavia toimialaansa liittyviä näkökohtia:

- Hiilirajamekanismin vaikutusten laaja-alaisuuden vuoksi sitä tulee arvioida myös muiden kuin ympäristö- ja ilmastopolitiikan näkökulmista. Vaikka mekanismin tavoitteet ovat ensisijaisesti ympäristöpoliittisia, on sillä kuitenkin suora yhteys EU:n ja kolmansien maiden käymään kauppaan ja siten unionin ulkosuhteisiin laajemmin.

- Valiokunta korostaa valtioneuvoston kannan mukaisesti, että mekanismin tulee olla yhdenmukainen Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen kanssa. Valiokunta painottaa, että mekanismin käytännön toimeenpano on keskeisessä asemassa yhteensopivuutta arvioitaessa.

- Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä sitä, että EU:n ulkopuolisten valtioiden kanssa käytävää vuoropuhelua hiilirajamekanismista tulee jatkaa taloudellisten vastatoimiriskien pienentämiseksi.

- Mekanismi koskisi viittä tuoteryhmää tai sektoria: sementti, teräs ja rauta, alumiini, lannoitteet ja sähkö. Valiokunta toteaa saaneensa arvion, jonka mukaan nykyinen ehdotus koskisi noin 3 prosenttia Suomen ulkomaankaupan tavaratuonnista. Venäjän osuus olisi suurin, lähes 70% kaikesta ehdotuksen piiriin kuuluvasta tuonnista. Tämä johtuu Suomen sähkön ja lannoitteiden tuonnista Venäjältä.

7. Valtioneuvoston selvitys: Suomen Barentsin euroarktisen neuvoston puheenjohtajuus 2021-2023

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 33/2021 vp
Liiteasiakirja ulkoministeriön muistio 19.11.2021 ; A 7

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- suurlähettiläs Jari Vilén, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen EU:n sotilaallisen kriisinhallinnan koulutusoperaatioon Mosambikissa

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 31/2021 vp

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä. UTP 31/2021 vp

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- YTPP-tiimin vetäjä Janne Heiskanen, ulkoministeriö
- vanhempi osastoesiupseeri Mikko Lehto, puolustusministeriö
- erikoissuunnittelija, suunnitteluosasto Pertti Kelloniemi, Pääesikunta

Valiokunta aloitti valmistavan keskustelun.

9. Eurooppa-neuvosto 21.-22.10.2021

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 90/2021 vp

Raportointi

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- pääministeri Sanna Marin
- pääministerin EU-asioiden alivaltiosihteeri Jari Luoto, valtioneuvoston kanslia
- kansainvälisten asioiden erityisavustaja Lauri Voionmaa, valtioneuvoston kanslia

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. ASEM-huippukokous 25.-26.11.2021

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 104/2021 vp

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- pääministeri Sanna Marin
- pääministerin EU-asioiden alivaltiosihteeri Jari Luoto, valtioneuvoston kanslia
- kansainvälisten asioiden erityisavustaja Lauri Voionmaa, valtioneuvoston kanslia

Merkittiin selvitys saaduksi.

11. Muut asiat

-

12. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 25.11. klo 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Jonna Laurmaa